

ERHVERVSJURA

KONKURS RAMTE STÅR TIL SKUE

ÅBENHED: En personlig konkurs bundet sjældent i kriminelle handlinger. Alligevel er data om personers konkurser let tilgængelige, da de bliver offentliggjort på internettet af bl.a. statstidende.dk.

LARS BO LANGSTED
professor,
Juridisk Institut,
Aalborg Universitet

erhverv@jip.dk

»Lars Bo Langsted er ved dækket af dags dato erklæret konkurs.«

Cirka sådan kunne der stå i Statstidende, hvis jeg skulle være så uheldig at blive erklæret personlig konkurs. Det ville også kunne findes på internettet på statstidende.dk, og derudover også på f.eks. biq.dk eller konkurs.dk. Risikoen for en personlig konkurs er naturligvis størst, hvis man har drevet virksomhed i personligt regi. Har man drevet virksomheden i selskabsform, vil rubrikken i Statstidende alene gengive selskabets navn.

Grunden til, at mit navn på den måde ville komme i Statstidende, er at der i konkursloven er en bestemmelse om, at »skifteretten i bekendtgørelsen om konkurs, jf. § 109, skal opfordre enhver, der har en fordring eller andet krav mod skyldneren, til inden fire uger at anmelde dette over for kurator«.

Baggrunden for bestemmelsen er den helt naturlige, at alle, der måtte have et krav imod mig, skal have at vide, at jeg nu er erklæret konkurs, og hvis de vil have del i den "kage" – nemlig mine aktiver – som nu skal fordeles, ja, så er det bare med at gøre kravet gældende nu.

For den, der bliver erklæret personlig konkurs, rækker konsekvenserne imidlertid videre: Alle hans bekendte, hans families bekendte, klassekammeraternes forældre, lærerne i skolen osv. vil også meget let kunne læse denne oplysning på nettet, og det vil de kunne i ganske lang tid. Det samme kan potentielle långivere og investorer.

At det sidste kan være et problem er indlysende. Når det første også kan være et problem, skyldes det, at der blandt mange er en ikke ubetydelig infami forbundet med det at blive erklæret konkurs. De tænker, når de ser en sådan meddelelse, at den pågældende må være konkursrytter, svindler og meget andet grimt. Og hvis han ikke ligefrem er det, så må han da i hvert fald være håbløs med pengesager og en forretningsmæssig fiasko.

Når folk kan have den opfattelse, skyldes det i meget vidt omfang, at det, som aviserne, fjernsynet og radioen er optaget af og laver mange og lange udsendelser om, netop er de få tilfælde,

hvor konkursen (måske) kan have baggrund i et ønske om at begå konkursrytteri, i at efterlade gælden til kreditorerne og så selv køre videre "på 1. klasse". At konkursrytteri netop forudsætter, at man går konkurs med et selskab og ikke gør det personligt (for så hænger man jo selv på gælden), er en "detalje" som forsvinder i folks bevidsthed, og at konkurser kun meget sjældent skyldes et ønske om at være "svigagtig" er man heller ikke altid opmærksom på.

EU har således anslået, at kun 4-6 pct. af alle konkurser er "svigagtige".

Også dette – offentliggørelse af en konkursramts navn – er udtryk for en balance mellem to hovedhensyn: hensynet til kreditorerne og hensynet til fallenten. Datatilsynet har i en afgørelse fra 15. juli 2013 fastslået, at oplysninger om en personlig konkurs er omfattet af persondataloven og pålagde ved samme lejlighed en oplysningstjeneste at fjerne oplysninger om en personlig konkurs fra deres hjemmeside med den begrundelse, at offentliggørelsen gik videre end offentliggørelsen i Statstidende, idet sådanne oplysninger her bl.a. har en begrænset søgbarhed efter et år, og at der ikke er adgang for Google-søgning i indholdet.

Konsekvensen af denne afgørelse harmonerer fint med en række anbefalinger fra EU-Kommissionen om at afdramatisere og afmystificere konkurser og at give konkursramte bedre muligheder for at komme i gang igen. For, som EU-Kommissionen påpeger, i økonomisk teori betragter man konkurser som naturlige udskilninger og muligheder for at komme videre i en bedre retning, ligesom kommissionen påpeger, at 50 pct. af alle virksomheder ikke overlever deres første fem år.

At en konkurs – uanset om den er med en personligt ejet virksomhed eller med et selskab – er en ganske naturlig og i mange henseender positiv ting, er således et budskab, der er vigtigt og næppe kan gentages for tit, men som desværre ofte drukner i debatten om konkursryttere.

Før sommerferien vedtog Folketinget mulighed for, at skifteretterne kan pålægge konkurskarantæne til personer, »hvis det må antages, at den pågældende på grund af groft uforsvarlig forretningsførelse er uegnet til at deltage i ledelsen af en erhvervs virksomhed.«

Det er især personer, der

falder ind under denne nye mulighed, der har givet begrebet "konkurs" den kedelige klang, det ofte har. Det er derfor tankevækkende, at man ikke har tænkt sig at have et offentlig tilgængeligt register med oplysninger om personer, der bliver ikendt konkurskarantæne, men alene et lukket register. En af begrundelserne for, at man ikke ønskede et offentligt tilgængeligt register var bl.a., at man ikke kunne sikre sig, at oplysningerne forsvandt fra nettet igen, når karantænen ophørte.

Det er naturligvis et både relevant og legitimt hensyn,

at man ønsker at give personer – også sådanne, der har været pålagt konkurskarantæne – muligheden for at starte på en frisk. Men det var måske et hensyn, man i højere grad burde værne om og forsøge at tage hensyn til, når talen er om personer, der blot har været involveret i en ganske almindelig konkurs.

Det er også tankevækkende, at Datatilsynet i sin afgørelse »umiddelbart må lægge til grund, at stats-

tidende.dk er opsat således, at siden ikke optages af søgemaskiner«.

Hvis dette er korrekt – hvad tilsynet altså mener – tager det luften ud af en væsentlig del af argumentationen for ikke at have et offentlig tilgængeligt register over personer, der er ikendt konkurskarantæne. Et sådant register måtte da kunne laves på ganske samme måde som statstidende.dk, og Datatilsynet ville kunne pålægge andre at fjerne

oplysningerne om en sådan konkurskarantæne fra deres hjemmeside, ganske som i afgørelsen fra sidste måned.

Det moderne informationsfund har rigtig mange ulemper – og rigtig mange ulemper. Det er derfor vigtigt, at man ikke enten kun har øje for fordelene og lægger alt ud (for tid og evighed), eller kun for ulemperne og slet ikke lægger noget ud. Men at man også her forsøger at ramme den gyldne middelvej og bevare herredømmet over oplysninger, så man kan udnytte fordelene og minimere ulemperne.

Der er stor forskel på en personlig konkurs og en virksomhedskonkurs.

Foto: Colourbox